

Yhtä epämiellyttävä kuin romaani, on sen menestys. *Gospodin Geksogen* voitti kaksi vuotta sitten kansallisen bestsellerin palkinnon, jonka esivalintalautakunta oli koottu ammattikriitikoista. Seurauksena ovat olleet sekä suuret myyntiluvut että kiivaat protestit. Suhteesta Prohanoviin on tullut Venäjän älymystön vedenjakaja, jotkut kieltäytyvät puristamasta kustantajan kättä ja puhuvat romaaniasta kansallisena häpeänä.

Vaikuttaa siltä, että tšetšeeni pysyy venäläisessä kirjallisuudessa muukalaisena silloinkin kun hänet joskus kuvataan positiivisin etumerkein. Tatjana Tolstajan dystopiassa *Kys* (2000) kaksi tšetšeeniä saapuu vaeltaen etelästä äärimmäisen alkukantaiseen ja raakalaismaiseen yhteiskuntaan, joka oli kerran ollut Moskova. Tšetšeenit pystyvät kertomaan merkillisistä asioista: merestä,

ylväistä kaupungeista. He edustavat muistia ja perinnettä, ja he ovat aivan kuten venäläisissä klassikoissa pelottomia – ja vieraita.

Ainoa kirjallisessa lähikuvassa tapaamani tšetšeeni on nainen: insinööri Violeta Ludmila Ulitskajan romaanissa *Skvoznaja linija* (Näkymätön linja, 2003). Hän on muuttanut Moskovaan pirstotut perheensä kanssa, ja hänestä on tullut naispuolisen kustannustoimittajan siivousapulainen. Jo heidän ensimmäisessä, aivan arkipäiväisessä tapaamisessaan tšetšeeninainen ja venakko pitävät toisiaan ihmisinä. Heidän kauttaan sotakin tulee näkyville ja se vapautuu paksusta propagandakerroksesta, jota rehvakaat kenraalit levittävät Venäjän televisiossa.

Kristina Rotkirch

*Ruotsin kielestä suomentanut
Timo Hämäläinen*

Muukalaisena kotona

Laura Huttunen: *Kotona, maanpaossa, matkalla. Kodin merkitykset maahanmuuttajien omaelämäkertoissa.* Helsinki: SKS, 2002. 374 s.

Väitöskirjassaan *Kotona, maanpaossa, matkalla* Laura Huttunen on tutkinut mitä ”koti” merkitsee eri ihmisille ja erityisesti mitä se merkitsee maasta toiseen muuttavalle ihmiselle paikallisuuden ja globaalin välissä. Tutkija on käyttänyt maahanmuuttajien omaelämäkertoja tutkimusaineistona, joten lähtökohtana ovat maahanmuuttajien omat käsitykset ja kokemukset kodeista elämän eri vaiheissa; syntymäkodissa ja kotimaassa yleensä, pakolaisuudessa, vankiloissa ja lopulta Suomessa, tämänhetkisessä kodissa. Suomi ei kuitenkaan edusta ”loppukotia” kaikille kirjoittajille, sillä monilla on vielä

tarkoituksena tai ainakin unelmana jatkaa matkaa, olla matkalla jonnekin muualle ja useimmiten elämän alkukotiin. Tämä koskee erityisesti niitä maahanmuuttajia, joiden kokemukset lapsuudenkodissa ovat olleet onnellisia ja joille paluu ehkä on vielä mahdollinen.

Tutkijan lähtökohtana on siis yhteensä 73 kappaletta omaelämäkerrallisia narratiiveja, jotka ovat kirjoituskilpailun ”Maahanmuuttajan elämäntarina – Kerro elämästäsi omin sanoin” satoa. Kilpailutiedotetta oli levitetty 13 kielelle käännettynä eri puolelle Suomea ja paikkoihin, joissa maahanmuuttajat toimivat: viranomaiset, erilaiset järjestöt, opiskelupaikat, kaupunkien kansainväliset kohtauspaikat, kirjastot. On siis oletettavaa, että kilpailukutsu on tavoittanut mahdollisimman monta maahanmuuttajaa.

Tilastojen mukaan 1990 Suomessa asui 26 300 ulkomaalaista, vuonna 2002 jo 103 700. Vuodesta 1973 laskettuna pakolaisina maahan muuttaneita vuonna 2002 oli 22 250 ja paluumuuttajia 30 000. Näitä tietoja en tutkimuksesta löytänyt, mutta mielestäni ne olisi voinut esittää esim. liitteenä. Kirjoittajista pakolaisina tulleet ovat Iranista, Irakista, Turkista, Vietnamista ja entisestä Jugoslaviasta. Opiskelun, avioliiton tai muun syyn perusteella maahanmuuttajien kotimaita ovat mm. USA, Espanja, Saksa, Nigeria, Sambia, Viro. Paluumuuttajia ovat inkerinsuomalaiset ja heidän lähisukulaisensa.

Kirjoituskilpailuun osallistuneista ja tutkimukseen valituista 20 kirjoittajasta suurin osa on tullut Suomeen kymmenen viimeisen vuoden aikana. Siinä mielessä otoksen voitaneen sanoa kattavan tietyn aikakauden maahanmuuttajat. Mitä aikaisempina vuosikymmeninä maahanmuuttaneille on tapahtunut, kuinka ja mihin he ovat integroituneet, siihen tämä tutkimus ei ota kantaa. Tässä onkin yksi maahanmuuttaja-käsittteen ongelma. Kuka on maahanmuuttaja? Tutkija on aineistonsa pohjalta tutkinut ensimmäisen sukupolven maahanmuuttajia, mutta se, millaiseksi muotoutuu seuraavien sukupolvien asema suomalaisessa yhteiskunnassa, on tuskin ongelmatonta.

Sofi Oksasen oma kaunokirjallinen elämäkerta *Stalinin lehmät* kuvaa toisen sukupolven maahanmuuttajan asemaa Suomessa. Hänen kerronnassaan toistuvat samanlaiset toiseuden ja vierauden ongelmat kuin Huttusen tutkimuskohteiden kertomuksissa. Mikään ei siis ole helppoa ja yksiselitteistä, olivatpa syyt vieraantumiseen suomalaisessa yhteiskunnassa, maahanmuuttajan omassa asennoitumisessa tai sen välittämisessä seu-

raavalle sukupolvelle. Hiljaisuus ja vaikeneminen ei siis tarkoita etteikö ongelmia olisi. Jostakin syystä niiden esiin pääsy on vain todella vaikeaa.

Tutkija itse myöntää, etteivät aineistossa olevat elämäkerrat muodosta tilastollisesti edustavaa otosta Suomessa asuvista maahanmuuttajista. Kuitenkin tutkijan oivallus siitä, miten tutkimuksessa tarkasteltujen tarinoiden ”voi nähdä purkavan yhdenmukaistavaa ymmärrystä” käsitteestä maahanmuuttaja on olennainen osa tutkimustulosta. Samalla saa merkitystä myös se, että tutkimuksessa kuuluu maahanmuuttajien oma ääni. Useimmiten maahanmuuttajista puhuvat julkisuudessa viranomaiset ja asiantuntijat tai tavalliset kansalaiset sanomalehtien yleisönosastoilla.

Tutkimuksen kysymyksenasettelun keskiössä ovat siis yhtäältä maahanmuuttajien antamat merkitykset käsitteelle koti ja tärkeiksi koetut kuulumisen ja kiintymisen paikat, mutta myös kirjoittajien suhde lähtömaihin ja lopulta Suomeen. Onko paluu kotiin mahdollinen ja jos ei, mitä Suomi silloin merkitsee kirjoittajalle? Näihin kysymyksiin tutkija vastaa etsimällä aineistosta vastauksia lisäkysymyksiin, kuten: onko koti muutakin kuin maantieteellinen paikka, mikä on perheen ja suvun merkitys, mitä eroa on kirjoittajan sukupuolella, mitä merkitsee kansalaisuus?

Huttunen on jakanut aineiston seitsemään eri teemaan, joissa maahanmuuttajat kirjoittavat maahanmuuttonsa syistä eri näkökulmista: Suomi uutena kotimaana, Suomi turvapaikkana sodan tai poliittisen väkivallan seurauksena, Suomi kotina paluumuuttajien silmin, Suomi uutena kotimaana avioliiton kautta, Suomi kosmopoliitin näkökulmasta, Suomi rasismien läpivalaisemana. Aiheet tietysti limittyvät keske-

nään, mutta tekstien sisältö ja rakenne mahdollistavat hyvin tämän tutkimusmuodon, kuten myös tutkijan tapa ”lukea”, kuten hän asian ilmaisee, kutakin tarinaa kokonaisuena yhden teeman alla. Kirjoittajan tarina ja elämä pysyvät hallittuina kokonaisuuksina, vaikkakin samanlaiset kokemukset väistämättä toistuvat eri teemojen sisällä. Toistoa on jopa niin paljon, että toisenkinlainen ratkaisu olisi ehkä ollut mahdollinen.

Otsikot sinänsä ovat hämääviä, sillä useimmiten elämäkerrat, ainakin tutkimukseen mukaan otetut, keskittyvät lähes kokonaan tapahtumiin ennen muuttoa Suomeen, ja asuminen Suomessa jää vähemmälle huomiolle. Tutkija on siis jakanut tarinat sisällöllisesti maahanmuuton synn mukaiseen tematiikkaan, kuten sota, poliittinen väkivalta ja avioliitto suomalaisen kanssa, mutta jostakin syystä otsikoinut ne ikään kuin Suomi näyttäisi kellekin tietyistä syistä maahan muuttaneelle erilaiset kasvot kuin toiselle, toisesta syystä maahan muuttaneelle. Näinhän ei ole, ja sen lukija saa selville aineistoon tutustuessaan.

Elämäkertureina on mukana myös muita kuin pakolaisia ja paluumuuttajia, lähinnä avioliiton tai avioliiton kaltaisen suhteen kautta muualta Euroopasta Suomeen muuttaneita ulkomaalaisia. Heidän kohdallaan voisi kuvitella maahanmuuton ja sopeutumisen täkäläiseen yhteiskuntaan olevan helpompaa, ainakin suhteessa rasismiin tai muuten joko viranomaisten tai yksityisten suomalaisten taholta muuttajiin kohdistuvaan vihamielisyyteen ja epäluuloisuuteen verrattuna. Näin yksinkertainen suomalainen järjestys ei kuitenkaan ole, ei ainakaan näissä kertomuksissa.

Kirjoittajien oma tilanne on sinänsä mielenkiintoinen. Elämäkerran alussa he kuvaavat elä-

määnsä suhteessa oman maansa enemmistöön: bosnialainen suhteessa serbeihin, eteläafrikkalainen musta suhteessa ensin valkoiseen valtaan ja sitten vaihtuvaan mustien valtaan, inkerinsuomalainen venäläiseen valtaväestöön jne. Elämäkerran loppuosassa he kuvaavat suhdetta suomalaisen kulttuuriin ja yhteiskuntaan sekä suomalaisten suhdetta maahanmuuttajiin.

Huttunen ottaakin esille enemmistö-vähemmistö-kysymyksen ja sen, kuinka yhteiskunnan ajattelee muodostuvan enemmistöstä ja joukosta symmetrisiä vähemmistökulttuureja. Tätä näkökulmaa hän kuitenkin pitää virheellisenä. Ryhmien väliset suhteet ovat epäsymmetrisiä sekä suhteessa toisiinsa että valtakulttuuriin.

Useimmiten ”vähemmistö” käsitteenä, kuinka puolueettomasti tahansa tarkasteltuna, tarkoittaa isomman (ja hallitsevan) ryhmän, tavallisesti enemmistön näkökulmaa pienemmästä. Lisäksi sekä kirjoittajat että lukijat ovat useimmiten kiinnostuneempia hallitsevan ryhmän mielipiteestä koskien vähemmistöä kuin siitä, mitä vähemmistöt ajattelevat enemmistöstä tai laajemmalti hierarkkisista sosio-kulttuurisista ja poliittisista suhteista. Myöskään ei olla kiinnostuneita siitä, mitä vähemmistöt ajattelevat itse itsestään. Tämä keskustelu alkoi 1960-luvulla yhteiskuntatieteissä, jolloin enemmistön itseoikeutettua käsitystä pidettiin neutraalina ja puolueettomana, kun taas vähemmistön kannanotot koettiin arvolutautuneiksi ja yksipuolisiksi (Mucha 1999).

Tutkija on tietoinen omasta ulkopuolisuudestaan suhteessa kirjoittajiin, mutta tiedostaa myös olevansa sen kulttuurin sisällä, johon kirjoittajat kukin tilanteensa mukaan yrittävät sopeutua, integroitua, kotoutua. Tutkija edustaa väistämättä kulttuurista

enemmistöä eli suomalaisuutta ja väistämättä myös tulkitsee vähemmistöä enemmistön näkökulmasta. Niin voi olettaa, kun ottaa huomioon, miten vähän tutkija voi kunkin kirjoittajan kohdalla ymmärtää ja tietää tämän taustatekijöistä muuta kuin mitä kirjoittajat itse kertovat.

Clifford Geertzin (1973) väittämä on, että ”on mahdotonta nähdä niin kuin toinen näkee”. Hän viittaa tällä etnografisen tutkimuksen vaatimukseen tarkastella ongelmaa tutkittavan nätiivin näkökulmasta. Ongelmista huolimatta Huttunen on onnistunut hyvin tulkitsemaan kirjoittajien motiiveja lähtöön, oli muutoksen takana sitten sota, köyhyys, taloudelliset syyt tai avioliitto.

Oman lukunsa tässä hyvin monipuolisessa ja laajassa tutkimuksessa saavat inkerinsuomalaiset maahanmuuttajat, joiden muutto Suomeen alkoi 1990-luvun alussa hallinnollisesti ja poliittisesti omalatauisilla päätöksillä, jotka saivat virallisen lainvoiman vasta 1996. Suomeen on tähän mennessä muuttanut noin 30 000 inkerinsuomalaista tai heidän sukulaistaan. Tutkimuksessa on kaikkiaan neljä eri kertomusta, jotka tutkija on kategorisoinut kolmeen eri tyyppiin kirjoittajien identiteetin pohjalta. Kaksi kirjoittajista on syntynyt Inkerinmaalla ennen karkotuksia ja väestönsiirtoja. Heidän identiteettinsä on suomalainen, vaikkakin käytetty kieli on jo venäjä. Vanhempi kirjoittajista, Ilmari, muistaa lapsuutensa Inkerin. Hänen kotinsa on vielä nytkin siellä, Huttusen nimeämänä ”myytisenä” kotina, jonne hän vieläkin palaa aika ajoin, vaikka asuukin Suomessa. Se, mikä häneltä on pois riistetty, on saavuttamattomissa eikä Suomi pysty tarjoamaan tarpeeksi tilalle.

Toinen tämän sukupolven kirjoittajista on myös suomalainen

identiteetiltään ja kaikin puolin sopeutunut suomalaiseen yhteiskuntaan. Elämäkerta päättyy muuttoon Suomeen ikään kuin portti sulkeutuisi kiinni menneisyyteen. Suomen kokemuksista Arvi, kirjoittaja, ei kerro, mutta tarina on kerrottu kuin epäilyksiä ei olisi. Arville sodan aikana lapsuudessa vietetty Suomen kausi ja sen hyvät muistot ja kokemukset ja myöhemmin koetut kärsimykset ja alistaminen ovat riittävä motivaatio ”palata” Suomen tarjoamaan kotiin. Kolmas kirjoittajista, Aili, edustaa sukupolvea, joka on syntynyt hajaannuksen aikakaudella Virossa. Molemmat vanhemmat ovat inkerinsuomalaisia eikä hänellä ole omakohtaisia lapsuudenkokemuksia Inkerinmaasta. Hänellä ei ole myöskään omakohtaisia kokemuksia inkerinsuomalaisiin kohdistuneista vainoista. Hänelle suomalaisuus ja suomen kieli avaavat uusia mahdollisuuksia, joita hän haluaa käyttää. Sellaista kotia, jonne hän kaipaisi tai jonka hän kokisi menetettynä, ei ole. Suomi tarjoaa hänelle mahdollisuudet elää turvattua elämää, ja hän on siihen tyytyväinen.

Neljäs paluumuuttaja on venäläinen nainen, Svetlana, jonka suomalaisuuden juuret löytyvät suomalaisen isän kautta. Hän edustaa sukupolvea, joka on syntynyt hajaannuksen aikana kahden kulttuurin avioliitosta ja hänen identiteettinsä on venäläinen. Hänen muuttonsa syy ei ole kaippu isoisien kotiin, vaan pelko synnyinmaan tulevaisuudesta ja erityisesti pojan kohtalosta hajoavassa maassa. Erityisesti pelko pojan joutumisesta Afganistaniin, Tšetšeniaan tai muualle sotimaan saa hänet harkitsemaan mahdollisuutta muuttaa pois. Muuton Suomeen voisi sanoa edustavan hänelle hyvin käytännöllistä ratkaisua. Tutkijan mukaan Suomesta tulee hänelle koti, erilainen kuin muistojen koti,

mutta ”riittävästi koti”.

Tutkijan mukaan sukulaisuussuhde Suomen suomalaisiin on ongelmallinen, ja kirjoittajat kokevat enemmän tai vähemmän vierautta ja viihtymättömyyttä. Arvot ja asetelmat ulottuvat myös identiteettiin tehden eroa Suomen suomalaisten ja inkerinsuomalaisten välille. Odotukset sen suhteen, että suomalaisuus suomalaisena Suomessa olisi hyväksyttävämpää kuin aikaisemmin venäläisessä tai virrolaisessa yhteisössä ei kuitenkaan toteudu. Muukalaisuus jatkuu.

Tutkija ottaa elämäkerrat vakavasti ja totena, vaikka ei kykenekään todentamaan niiden todenperäisyyttä. Hän joutuu luottamaan siihen, että kirjoittajat ovat sitä mitä kirjoittavat. Toisaalta hänen mielestään nyt käsiteltävät elämäkerrat ovat tietynä aikana, tiettyssä paikassa, tietynlaiselle (kuvittelulle) yleisölle kirjoitettuja tulkintoja kertojiansa menneisyydestä ja nykyisyydestä. Ihmiset valikoivat ja editoivat kertomansa, jättävät asioita pois ja ottavat mukaan, muistavat väärin ja unohtavat. Tämä huomioiden tutkijan on oltava tarkkana kertomuksia tulkitessaan.

Tässä tulee esiin vielä yksi tutkimuksen ongelma: keitä kirjoittajat ovat? Miksi juuri he ovat kirjoittaneet? Ketkä eivät ole ottaneet osaa tähän kirjoituskilpailuun ja miksi? Missä ovat kirjoittajat, jotka ovat onnistuneet kotoutumaan hyvin tai ainakin niin hyvin, että eivät näe tätä kenttää oikeaksi kertoa maahanmuuttajan tarinaa? Toisaalta, missä ovat epäonnistujat? Missä on heidän äänensä? Miten voisi avautua se ongelmavyöhyke, joka sisältyy rikollisuuteen, prostituutioon, huumeisiin, itsemurhiin ja vankiloihin?

Nämä tarinat ovat joka tapauksessa ”onnistujien” tarinoita. He ovat entisessä elämässään onnistuneet pääsemään pois kur-

juudesta. He ovat onnistuneet saamaan tietyn statuksen (pakolainen, paluumuuttaja) ja päässeet Suomeen. Millä tavalla he onnistuvat elämään Suomessa, on teema, johon tutkija jokaisen luvun lopussa palaa ja omistaa viimeisen luvun tämän asian käsittelylle kokonaan. Kahden mielenkiintoisen näkökulman, ”maiseman” ja ”asennon”, tutkimusmetodi kulkee läpi koko aineiston. Maisema toimii mielen peilinä erilaisille kohtaamisille menneisyydessä ja nykyisyydessä sekä konkreettisinä kuvina kotimaisemasta tai ensimmäisinä kohtaamisina suomalaisen maiseman kanssa. Myös ruumiin kohtaamisen maisemat ovat näkyvästi esillä sekä ruumiin kipuna että hyvinä tuntemuksina ja sillä tavalla ruumiillistuneena kokemuksena entisessä ja uudessa maisemassa. Asento on taas käsitteenä tutumpi ruumiin fenomenologisesta tarkastelutavasta. Se havainnollistaa ihmisen suhdetta itseensä ja ympäristöönsä sekä aktiivisena toimijana että viranomaisten tai muunlaisen vallankäyttäjän passiivisena kohteena. Tutkija vie

monien kertomusten tarinaa erinomaisella tarkkuudella eteenpäin, teoretisoi, kysyy ja vastaa. Hän on sympaattinen kertomusten ymmärtäjä ja on onnistunut nivomaan yhteen laajan ja monipuolisen aineiston kirjon kokonaisuudeksi, jota on helppo lukea ja johon on helppo samastua. Tosin tämän lukukokemuksen jälkeen ei ole helppoa olla syntyperäinen suomalainen.

Eeva Pääkkönen

Lähteet:

Geertz, Clifford (1973), *The Interpretation of Cultures. Selected Essays*. New York: Basic Books.

Mucha, Janus (1999), *Dominant Culture as a Foreign Culture: Dominant Groups in the Eyes of Cultural Minorities*, Introduction. – *Dominant Culture as a Foreign Culture: Dominant Groups in the Eyes of Cultural Minorities*. Ed. Janus Mucha: New York: Columbia University Press.

Oksanen, Sofi (2003), *Stalinin lehmät*. Helsinki: WSOY.

nykyaikaan on anakronistista. Nykyvenäjän kehityksen kirjoittaja katsoo alkaneen Pietari Suuren reformeista, ja avain Venäjän ymmärtämiseen löytyy ko. aikakauden historiasta. Kirjoittaja ilmaisee suuren kunnioituksensa 1800-luvun suurille tiedemiehille V.O. Kljštševskille ja P.N. Savitskille, jotka kiinnittivät erityistä huomiota Venäjän luonnonolojen kulttuurivaikutuksiin. Suuruus ja pitkät matkat ovat Venäjän olennaisia piirteitä. Nykyvenäläisen sielu pääsee parhaiten esille pitkistä junamatkoista kertovissa tarinoissa ja lauluissa. Ei voida ajatella Venäjää ilman rautateitä. Amerikkalaisessa kulttuurissa *road movie* on vastaavassa asemassa.

Kansallisuuskysymyksen ja Venäjän suuruuden kirjoittaja liittää toisiinsa. Ei voida ajatella Venäjää ilman suuruutta. Venäläisten ohella myös kansalliset vähemmistöt hyväksyvät ja kannattavat isänmaan suuruutta. Venäläiset koostuvat slaaveista, suomalais-ugrilaisista ja turkkilaisista. Varsinkin Pohjois-Venäjän väestö on juuriltaan suuressa määrin suomalais-ugrilaista. Venäjällä ei kirjoittajan mukaan ole koskaan ilmennyt kansallista sortoa, ja assimiloituminen on ollut rauhanomaista vuosisatojen ajan.

Venäläisten joutuminen vieraan vallan alle mm. Baltiassa on kirjoittajalle vaikea asia. Hän ei hyväksy Baltian ”etnokratiaa” eikä väitetä, että venäläiset olisivat valloittajia Baltiassa. Toisaalta hän myöntää, että Venäjän vähemmistöjen kansallista asemaa pitäisi kohentaa, mutta etnokratia on myös Damokleen miekka, joka uhkaa Venäjän yhtenäisyyttä.

Venäjän yleistä kulttuurikehitystä ei voi verrata Länsi-Eurooppaan, sillä demokratian ja yksilöllisyyden kehityksessä Venäjä on 200 vuotta jäljessä lännestä. Renessanssi ja reformaa-

Kuka ymmärtäisi Venäjää?

V.F. Šapovalov: *Rossijevedenije: Utšebnoje posobije*. Moskva, 2001. 576 s.

Länsimaaisessa ja joskus suomalaisessakin keskustelussa viitataan Fjodor Tjuttševin ilmaukseen, ettei Venäjää voi ymmärtää järjellä eikä sitä voi mitata tavallisilla mitoilla – siihen täytyy vain uskoa.¹ Tällä väitteellä paetaan todellisuutta ja vetäydytään opiskelusta, joka on kaiken ymmärtämisen edellytys.

Viimeisen kymmenen vuoden kuluessa on Venäjästä ja venäläisyydestä ilmestynyt tavattoman paljon eritasoista kirjallisuutta.

Moskovan Lomonosovin yliopiston valtionhallinnon professori V.F. Šapovalov on kirjoittanut perusteellisen ja laajan tutkielman isänmaastaan. Lähteinään kirjoittaja käyttää tieteellisen kirjallisuuden ohella kaunokirjallisuutta, lehtiartikkeleita, musiikkia ja elokuvia. Teos koostuu yhdestätoista pääluvusta, joista kukin on omistettu tietylle venäläisyyden piirteelle. Ensimmäiseksi määritellään venäläisyys kulttuurina. Šapovalovin mukaan yllä lainatut Tjuttševin säkeet on ymmärrettävä oman aikansa protestiksi venäläistä yksinvaltaa vastaan, ja niiden soveltaminen